
Navs bedriftsundersøkelse 2010

AV: SIGRID MYKLEBØ

SAMMENDRAG OG HOVEDFUNN

Nav gjennomfører hver vår en bedriftsundersøkelse. Spørsmålene i denne undersøkelsen avdekker bedriftenes sysselsettingsforventninger for det kommende året, samt om bedriftene har rekrutteringsproblemer i dag.

Årets bedriftsundersøkelse viser at bedriftene har noe mer positive forventninger enn i fjor, og at andelen som venter sysselsettingsvekst har økt noe. Bedriftene i næringene informasjon og kommunikasjon, eiendomsdrift og forretningsmessig og faglig tjenesteyting, samt bergverksdrift og utvinning er mest optimistiske, mens bedriftene i offentlig sektor er mest pessimistiske.

Sysselsettingsforventningene har økt i alle fylker unntatt Aust-Agder, Akershus og Sogn og Fjordane, der sysselsettingsforventningene nå er litt lavere enn for ett år siden. Sysselsettingsforventningene har økt mest i Østfold og Troms, som begge hadde relativt lave forventninger for ett år siden. Bedriftene i Rogaland, Oslo, Sør-Trøndelag, Østfold og Møre og Romsdal er mest optimistiske, mens bedriftene i Aust-Agder og Telemark har de laveste sysselsettingsforventningene.

I årets undersøkelse oppga 24 prosent av bedriftene at de har rekrutteringsproblemer, mot 25 prosent i fjor. 11 prosent av bedriftene svarte at rekrutteringsproblemene er så alvorlige at bedriften har færre ansatte enn den ellers ville hatt. Dette er en økning på snaut ett prosentpoeng i forhold til våren 2009.

Mangelen på arbeidskraft i bedriftene summerer seg i år til 51 300 personer, noe som tilsvarer en økning på 6 300 personer, eller 14 prosent, siden samme tidspunkt i fjor. Det er bedriftene innen eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting, samt bygge- og anleggsbedriftene som har størst mangel på arbeidskraft. Innen industrien er mangelen på arbeidskraft relativt lav.

Yrkesgruppene det nå er størst mangel på er bil-, drosje- og varebilførere (2 100), frisører (1 950) og tømrere (1 900). Siden fjorårets undersøkelse er det mangelen på tømrere som har økt mest, med 1 050 personer, mens mangelen på rørleggere og VVS-montører har gått mest ned, fra 1 800 til 800 personer

OM NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Formålet med bedriftsundersøkelsen er at den skal gi inn-sikt i etterspørselssiden på arbeidsmarkedet, og samtidig kunne si noe om næringslivets og offentlige etaters behov for ulike typer arbeidskraft i den nærmeste framtid. Denne kunnskapen bidrar til at Nav kan yte bedre service overfor arbeidssøkere og arbeidsgivere. Også for allmennheten og andre beslutningstakere gir Navs bedriftsundersøkelse nyttig informasjon om eventuelle tilpasningsproblemer på arbeidsmarkedet.

I Navs bedriftsundersøkelse svarte i år 14 400 virksomheter, noe som ga en svarprosent på 73. Undersøkelsen ble gjennomført i tidsrommet 1. februar til 10. mars 2010.

Det stilles i alt fem spørsmål i undersøkelsen. Spørsmålene avdekker virksomhetenes anslag på antall ansatte om ett år i forhold til i dag, og om virksomheten i dag har rekrutteringsproblemer innenfor spesifikke yrker. For mer om metoden som benyttes i Navs bedriftsundersøkelse, se det metodiske vedlegget.

Yrker og næringer

Vi vil presentere en del resultater for yrker og næringer. Det er viktig å merke seg at inndelingen i yrker og næringer bygger på forskjellige klassifiseringsprinsipper. Næring viser hva slags produksjon som hovedsaklig foregår i virksomheten, mens yrkesbetegnelsen viser hva slags arbeidsoppgaver som tilfaller en sysselsatt. Innenfor den enkelte næring vil det finnes et bredt spekter av yrker.

SYSSELSETTINGEN DET KOMMENDE ÅRET

Årets bedriftsundersøkelse viser at bedriftenes sysselsettingsforventninger har økt noe siden fjorårets undersøkelse. Forventningene er nå nesten like høye som de var i 2005, men langt lavere enn de var i 2007 og 2008.

Fjorårets bedriftsundersøkelse viste at sysselsettingsforventningene falt kraftig fra våren 2008 til våren 2009,

etter å ha steget for hvert år siden 2003. I forkant av fjorårets bedriftsundersøkelse hadde vi en kraftig økning i arbeidsledigheten, i stor grad som følge av den internasjonale finanskrisen. Tallet på sysselsatte gikk ned med 28 000 personer fra 4. kvartal 2008 til 4. kvartal 2009, men sesongjusterte tall viser at sysselsettingen holdt seg stabil fra oktober 2009 til januar 2010. Arbeidsledigheten har også stabilisert seg det siste halve året.

I årets undersøkelse oppgir i underkant av 12 prosent av bedriftene at de forventer å nedbemanne det kommende året, mens drøyt 25 prosent forventer økt sysselsetting i sin bedrift. Nettoøkningen er dermed på nærmere 14 prosent, og har økt med fire prosentpoeng siden fjorårets undersøkelse. Sysselsettingsbarometeret viser nå om lag samme nivå som våren 2005 (se figur 1).

Ny standard for næringsgruppering

I årets bedriftsundersøkelse har vi gått over til den nye næringsgrupperingen, SN2007. Dette betyr at vi ikke kan sammenligne resultatene for de ulike næringene i denne undersøkelsen med tidligere undersøkelser. For mer informasjon om den nye næringsinndelingen henvises det til Statistisk Sentralbyrås sider, <http://www.ssb.no/vis/omssb/1gangspubl/art-2009-02-27-01.html>.

Navs sysselsettingsbarometer

Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeider et sysselsettingsbarometer basert på resultatene fra bedriftsundersøkelsen. Tallverdien i sysselsettingsbarometeret viser nettoøkningen, og er differansen mellom prosentvis andel bedrifter som oppgir at de forventer vekst i sysselsettingen og prosentvis andel bedrifter som forventer nedgang. Dette gir en indikasjon på virksomhetenes optimisme det kommende året. En høy verdi på sysselsettingsbarometeret er et tegn på stor etterspørsel etter arbeidskraft.

Sysselsettingsbarometeret bygger på bedriftenes vurderinger av den forventede størrelsen på arbeidsstokken i det kommende året. På bakgrunn av bedriftenes anslag er besvarelsene sortert etter andel bedrifter som forventer høyere, lavere og uendret sysselsetting om ett år. Barometerets tallgrunnlag er derfor ikke påvirket av hvor mange personer en eventuell endring i sysselsettingen summerer seg til.

Rekrutteringsproblemer har en viss effekt på sysselsettingsbarometeret. På bakgrunn av erfaring fra tidligere bedriftsundersøkelser vet vi at bedriftene ikke tar tilstrekkelig hensyn til begrensninger på tilbudssiden i arbeidsmarkedet. Dette kan påvirke realisert sysselsetting.

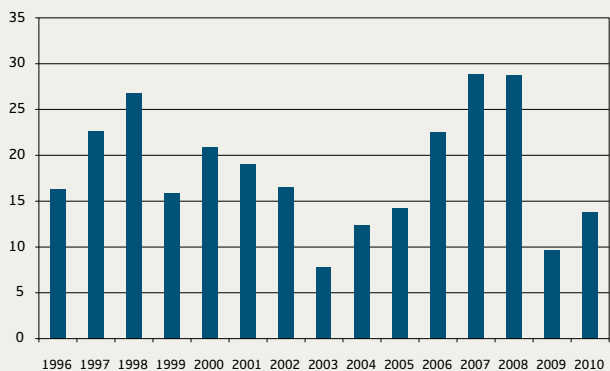
Tabell 1.

Andel bedrifter som forventer økt, redusert og uendret bemanning det kommende året.

	Økt bemanning	Uendret bemanning	Redusert bemanning	Netto økning
1996	30	56	14	16
1997	34	55	11	23
1998	36	55	9	27
1999	26	64	10	16
2000	31	59	10	21
2001	28	62	9	19
2002	26	64	10	17
2003	21	65	13	8
2004	24	64	12	12
2005	24	65	10	14
2006	31	61	8	22
2007	36	57	7	29
2008	36	56	7	29
2009	23	64	13	10
2010	25	63	12	14

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE.

Figur 1:
Navs sysselsetningsbarometer. Nettoøkning i prosent. Utvikling fra 1996 til 2010.

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Høyest sysselsetningsforventninger innen informasjon og kommunikasjon

Bedriftene i informasjons- og kommunikasjonsnæringa er de mest optimistiske i årets undersøkelse. Hele 47 prosent av bedriftene i denne næringa regner med å øke bemanningen det kommende året, mens kun 12 prosent venter å måtte nedbemanne. Det er informasjonsbedriftene som i størst grad forventer sysselsetningsvekst, mens kommunikasjonsbedriftene er noe mer nøkterne (se figur 2).

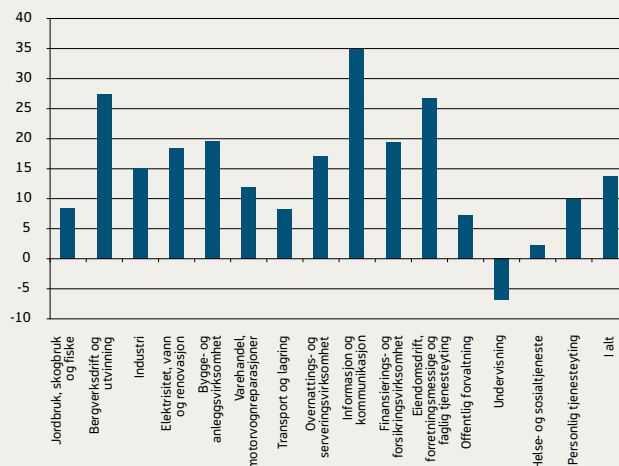
Det er også stor optimisme innen bergverksdrift og utvinning, samt i eiendomsdrift og forretningsmessig og faglig tjenesteyting. I disse næringene regner henholdsvis 37 og 36 prosent av bedriftene med å øke bemanningen det kommende året, mens henholdsvis 10 og 9 prosent regner med å måtte nedbemanne.

Økt optimisme i industrien

Den internasjonale nedgangskonjunkturen har rammet industribedriftene hardt, og fra 4. kvartal 2008 til 4. kvartal 2009 sank sysselsettingen i industrien med 22 000 personer. I vårens bedriftsundersøkelse svarte imidlertid 30 prosent av industribedriftene at de regner med å øke bemanningen det kommende året, mens 15 prosent svarte at de regner med å nedbemanne. Industribedriftene er dermed marginalt mer optimistiske enn gjennomsnittet.

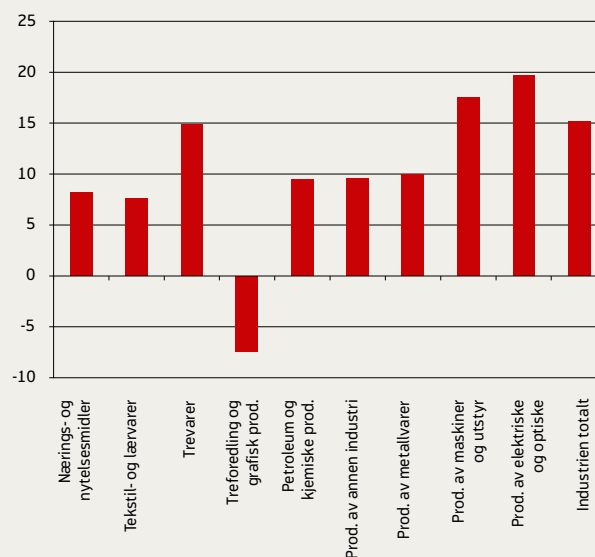
Resultatene i de ulike undergruppene av industrien er noe sprikende. Bedriftsundersøkelsen viser at sysselsetningsforventningene er høyest innen produksjon av elektriske og optiske produkter, hvor 34 prosent av bedriftene forventer å øke sysselsettingen og 15 prosent regner med å måtte nedbemanne. Også innen produksjon av maskiner og utstyr, samt produksjon av trevarer, er

Figur 2:
Navs sysselsetningsbarometer. Resultater fordelt på næring. Nettoøkning i prosent.

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Figur 3:
Navs sysselsetningsbarometer. Resultater fordelt på undergrupper i industrien. Nettoøkning i prosent.

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

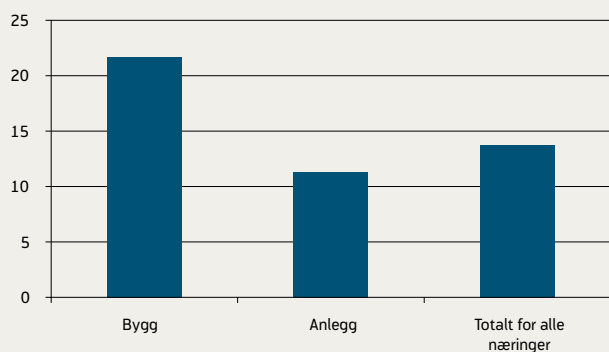
bedriftene relativt optimistiske. Sysselsetningsforventningene er lavest innen treforedling og grafisk produksjon, hvor bare 15 prosent av bedriftene regner med å øke bemanningen, mens 22 prosent venter å måtte nedbemanne (se figur 3).

Høye sysselsettingsforventninger i byggenæringa

Resultatene fra vårens bedriftsundersøkelse viser at bedriftene i byggenæringa er betydelig mer optimistiske enn gjennomsnittet, mens bedriftene i anleggsnæringa er noe mindre optimistiske. 32 prosent av bedriftene i byggenæringa forventer å øke bemanningen i løpet av det kommende året, mens dette gjelder 23 prosent av bedriftene i anleggsnæringa. 11 prosent av bedriftene i begge næringene svarer at de regner med å nedbemanne.

Optimismen i byggenæringa henger sammen med økt ordretilgang på nye næringsbygg og boligrehabilitering, samtidig som boligbyggingen nå har begynt å ta seg opp igjen.

Figur 4:
Navs sysselsettingsbarometer. Resultater innen bygg og anlegg. Nettoøkning i prosent.

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Lavere forventninger innen offentlig sektor

Innenfor offentlig sektor har sysselsettingsforventningene tradisjonelt vært lave, og det er de også i år. Lavest er forventningene i undervisningsnæringa, hvor 24 prosent av bedriftene forventer nedgang i bemanningen og 17 prosent forventer økning. Også innen helse- og sosialtjenester og offentlig forvaltning er forventningene lave, med henholdsvis 17 prosent og 20 prosent som forventer økt bemanning, og henholdsvis 14 prosent og 13 prosent som forventer nedgang.

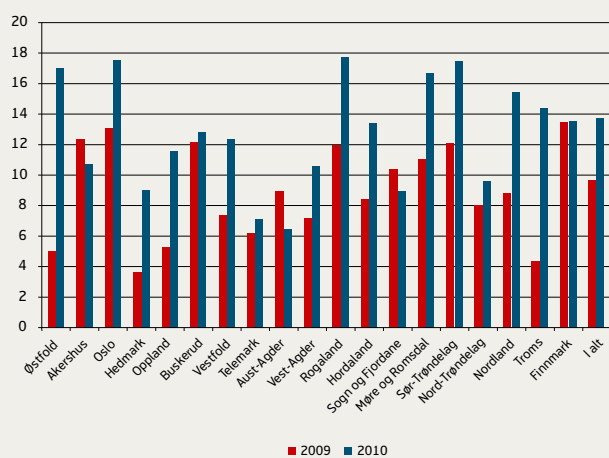
Størst optimisme i Rogaland, Oslo og Sør-Trøndelag

I årets undersøkelse er det bedriftene i Rogaland, Oslo, Sør-Trøndelag, Østfold og Møre og Romsdal som har de høyeste sysselsettingsforventningene for det kommende året. Aust-Agder og Telemark har de laveste syssel-

settingsforventningene, etterfulgt av Sogn og Fjordane, Hedmark og Nord-Trøndelag.

Det siste året har forventningene steget mest blant bedrifter i Østfold og Troms. Ellers har sysselsettingsforventningene steget i alle fylkene unntatt Aust-Agder, Akershus og Sogn og Fjordane. I disse fylkene har sysselsettingsforventningene gått noe ned i forhold til i fjor.

Figur 5:
Navs sysselsettingsbarometer. Nettoøkning i prosent fordelt på fylke.

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

MANGEL PÅ ARBEIDSKRAFT

I bedriftsundersøkelsen ber vi bedriftene oppgi om de har rekrutteringsproblemer. I år svarte 24 prosent av bedriftene at de har slike problemer, mot 25 prosent i fjor. Andelen bedrifter som har rekrutteringsproblemer er altså på samme nivå som i fjor.

Bedriftene med rekrutteringsproblemer bes om å oppgi om de har færre ansatte enn de ellers ville hatt, og i så fall hvor mange dette gjelder. Dette defineres som alvorlige rekrutteringsproblemer. På landsbasis svarte 11 prosent av bedriftene at de har slike alvorlige rekrutteringsproblemer. Dette er en svak økning fra i fjor, da drøyt 10 prosent av bedriftene hadde alvorlige rekrutteringsproblemer.

På bakgrunn av bedriftenes besvarelser har Arbeids- og velferdsdirektoratet estimert mangelen på arbeidskraft våren 2010 til 51 300 personer. I tilsvarende periode i 2009 summerte mangelen seg til 45 000 personer, noe som betyr at mangelen på arbeidskraft har økt med 14 prosent det siste året.

Tabell 2.

Andelen bedrifter som har rekrutteringsproblemer. Herav andelen med alvorlige rekrutteringsproblemer. I prosent.

	Ja	Herav alvorlig
1999	33	15
2000	36	16
2001	33	15
2002	31	13
2003	22	8
2004	20	8
2005	19	8
2006	24	12
2007	35	17
2008	38	21
2009	25	10
2010	24	11

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Mangel på arbeidskraft – Definisjon

For å kartlegge omfanget av bedriftenes rekrutteringsproblemer er det nyttig å måle mangel på arbeidskraft i antall personer. Mangel på arbeidskraft blir i Navs bedriftsundersøkelse definert av en sekvens bestående av i alt tre spørsmål. Bedriften blir bedt om 1) å besvare om den har rekrutteringsproblemer. Dersom svaret er positivt bes bedriften om 2) å oppgi om rekrutteringsproblemene er av en slik karakter at antall ansatte er lavere enn det ellers ville vært. Bedriften bes deretter om 3) å oppgi hvor mange personer dette omfatter, og innenfor hvilke yrker. Mangel på arbeidskraft hos den enkelte bedriften blir definert som antall personer bedriften velger å oppgi i det siste spørsmålet.

I undersøkelsen blir bedriftene også bedt om å oppgi sysselsettingsbehovet i fremtiden. Dette gir oss et anslag på fremtidig etterspørsel etter arbeidskraft, i motsetning til spørsmålet som avdekker mangel på arbeidskraft som kartlegger et øyeblikksbilde. Disse to forholdene på arbeidsmarkedet knytter seg derfor til to forskjellige tidsfaser, noe som kan bidra til at bedriftenes optimisme og rekrutteringsproblemer kan komme i utakt.

Andelen bedrifter med rekrutteringsproblemer

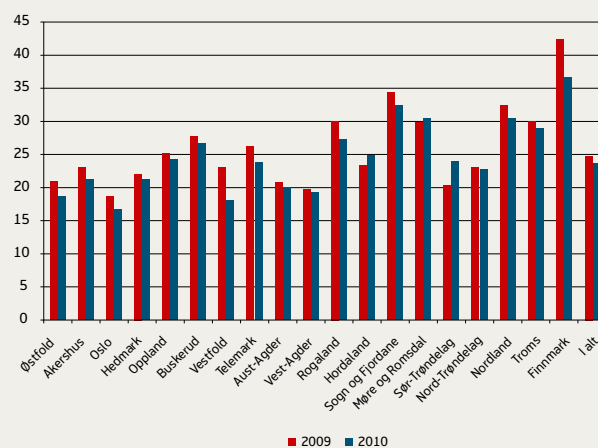
Figur 6 viser at rekrutteringsproblemene har gått noe ned i alle fylker unntatt Sør-Trøndelag, hvor andelen bedrifter med rekrutteringsproblemer har økt med fire prosentpoeng, samt Hordaland og Møre og Romsdal, hvor andelen bedrifter med rekrutteringsproblemer har økt med ett prosentpoeng. Andelen bedrifter med rekrutteringsproblemer er som i fjor høyest i Finnmark, med 37 prosent. Andelen bedrifter med rekrutteringsproblemer er lavest i Oslo (17 %) og Vestfold (18 %).

Tabell 3 viser at mangelen på arbeidskraft er størst i Rogaland, med 7 900 personer. Deretter følger Akershus (5 500), Hordaland (5 300) og Oslo (5 100). Når vi ser mangelen i forhold til sysselsettingsnivået, er det imidlertid i Finnmark at bedriftene har de største rekrutteringsproblemene. Mangelen er minst i Aust-Agder (600). Mangelen har økt mest i Sør-Trøndelag, hvor det nå mangler 1 700 flere personer enn i fjor. Dette tilsvarer en økning på 94 prosent. Mangelen på arbeidskraft har også økt mye i Finnmark, der økningen er på 83 prosent, og i Nordland, der økningen er på 50 prosent.

Den totale andelen bedrifter som har alvorlige rekrutteringsproblemer er nesten den samme i år som i fjor, men utviklingen har vært forskjellig i de ulike fylkene. Andelen bedrifter med alvorlige rekrutteringsproblemer har gått mest ned i Rogaland og Telemark, med fire prosentpoeng, og har økt mest i Oppland, også med fire prosentpoeng. Andelen bedrifter med alvorlige rekrutteringsproblemer er høyest i Finnmark med 21 prosent og Troms med 15 prosent.

Figur 6:

Andel bedrifter med rekrutteringsproblemer fordelt på fylke. I prosent.

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Stramhetsindikatoren

Stramhetsindikatoren er forholdstallet mellom antall personer som virksomhetene mangler og antall personer som er sysselsatt. Et høyt forholdstall indikerer et stramt arbeidsmarked, noe som isolert sett indikerer et problem med å rekruttere arbeidskraft til virksomhetene.

Det presenteres to stramhetsindikatorer. Én for tabeller som beskriver yrker (STYRK) og én for tabeller som beskriver næringsgrupper (NACE). I begge stramhetsindikatorer er antall personer virksomhetene mangler (telleren) basert på resultater fra Navs bedriftsundersøkelse 2010. Sysselsettingstallene (nevneren) for yrkesgrupperinger er hentet fra Statistisk sentralbyrås registerbaserte sysselsettingsstatistikk. Siste tilgjengelige sysselsettingstall er fra 2009. For næringsgrupperinger er kilden for sysselsettingstallene Enhetsregisteret. Når det gjelder sysselsetting på regionsnivå er totaltallene hentet fra Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelser.

REKRUTTERINGSPROBLEMER FORDELT PÅ NÆRINGER

Ettersom Navs bedriftsundersøkelse er en utvalgsundersøkelse, vil det være usikkerhet knyttet til estimatene på mangel. Usikkerheten kan variere fra næring til næring, og fylke til fylke. I det metodiske vedlegget presenteres størrelsen på usikkerheten.

Utvalgte næringer

Jordbruk, skogbruk og fiske

Innen jordbruk, skogbruk og fiske summerer den estimerte mangelen på arbeidskraft seg til 1 850 personer. Mangelen er størst i Agder-fylkene og Rogaland (500 personer) og i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal (400 personer). Det er spesielt stor mangel på arbeidskraft innen jordbruksproduksjon (950 personer).

Arbeidsmarkedet er relativt stramt i primærnæringene,

Tabell 3.

Estimert mangel på arbeidskraft fordelt på fylker.

	Mangel på arbeidskraft i antall personer		NAV's stramhetsindikator		Prosentvis andel bedrifter med alvorlige rekrutteringsproblemer	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Østfold	1 600	2 300	1,4	2,0	9	9
Akershus	4 600	5 500	2,0	2,3	9	10
Oslo	4 100	5 100	1,0	1,2	9	7
Hedmark	1 000	1 400	1,3	1,7	7	9
Oppland	1 100	1 200	1,4	1,5	7	11
Buskerud	1 800	1 900	1,5	1,6	11	10
Vestfold	2 300	1 100	2,3	1,1	11	8
Telemark	1 600	1 200	2,2	1,7	15	11
Aust-Agder	600	600	1,2	1,3	9	8
Vest-Agder	1 800	1 000	2,2	1,2	10	9
Rogaland	7 700	7 900	3,5	3,6	18	14
Hordaland	4 900	5 300	2,1	2,3	12	14
Sogn og Fjordane	1 500	1 500	2,9	2,9	16	14
Møre og Romsdal	2 500	3 300	2,2	2,8	15	13
Sør-Trøndelag	1 800	3 500	1,2	2,4	9	12
Nord-Trøndelag	800	1 000	1,5	1,8	9	8
Nordland	2 200	3 300	2,1	3,2	11	13
Troms	1 900	2 100	2,5	2,8	13	15
Finnmark	1 200	2 200	3,8	6,7	20	21
I alt	45 000	51 300	1,8	2,0	10	11

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE.

med en stramhetsindikator på 5,6. Bare innen bygg og anlegg er arbeidsmarkedet strammere. Strammest er arbeidsmarkedet i Agder-fylkene og Rogaland (7,6), samt i Nord-Norge (7,5).

Industrien

Den estimerte mangelen på arbeidskraft i industrien er 3 850 personer. Mangelen er størst i Agder-fylkene og Rogaland, med 1 250 personer, og i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, med 950 personer. Arbeidsmarkedet er ikke spesielt stramt i industrien, med en stramhetsindikator på 1,6.

Av undergruppene i industrien er mangelen størst innen produksjon av maskiner og utstyr, der det er estimert en mangel på 2 200 personer. Det er også i denne undergruppa at arbeidsmarkedet er strammest, med en stramhetsindikator på 3,2. Spesielt er arbeidsmarkedet innen produksjon av maskiner og utstyr stramt i Nord-Norge.

Bygge- og anleggsvirksomhet

I bygge- og anleggsvirksomhet mangler det nå 10 300 personer. Mangelen er størst i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, hvor det totalt mangler 2 250 personer, samt i Oslo og Akershus, hvor det mangler 2 200 personer. Bygge- og anleggsvirksomhet er den næringa som har det strammeste arbeidsmarkedet totalt sett, med en stramhetsindikator på 5,8. Arbeidsmarkedet er strammest i Nord-Norge (9,8) og i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal (7,5).

Omsetningen for bygge- og anleggsvirksomhet var betydelig lavere i 2009 enn den var i 2008, og det var også en betydelig vekst i arbeidsledigheten. De siste månedene har imidlertid flere indikatorer for aktiviteten i byggenæringen utviklet seg positivt, og veksten i arbeidsledigheten har også stoppet opp. Resultatene fra bedriftsundersøkelsen bekrefter at det nå er økt optimisme i denne næringa.

Varehandel

Bedriftsundersøkelsen viser at det nå mangler 5 950 personer innen varehandel og reparasjon av motorvogner, og at mangelen er størst i Oslo og Akershus (1 350 personer) og i Nord-Norge (1 200 personer).

Mangelen på bilmekanikere har økt det siste året, mens mangelen på dør- og telefonselgere og butikkmedarbeidere har gått noe ned.

Arbeidsmarkedet er ikke så stramt for denne næringa i sin helhet, men det er strammest i Nord-Norge, hvor mangelen på arbeidskraft utgjør 4,4 prosent av de sysselsatte innen varehandel og reparasjon av motorvogner.

Overnattings- og serveringsvirksomhet

Det har vært en økning i tallet på overnattinger ved norske hoteller fra februar 2009 til februar 2010, men omsetningen

for hotellene har gått noe ned. For overnattings- og serveringsvirksomheter totalt er mangelen på arbeidskraft nå estimert til 1 850 personer. Det er særlig mangel på kokker (1 350) og hovmestere, servitører og barkeepere (750).

Eiendomsdrift og forretningsmessig og faglig tjenesteyting

Eiendomsdrift og forretningsmessig og faglig tjenesteyting er den næringa som mangler flest personer i årets undersøkelse. Dette er ei sammensatt næringsgruppe, som blant annet omfatter forskjellige typer konsulentvirksomheter og rengjøringsbedrifter. Mangelen på arbeidskraft i denne næringa er estimert til 11 300 personer, og mangelen er størst i Oslo og Akershus med 3 150 personer. Eiendomsdrift og forretningsmessig og faglig tjenesteyting har et relativt stramt arbeidsmarked, med en stramhetsindikator på 4,1. Trøndelagsfylkene har det strammeste arbeidsmarkedet for denne næringa, med en stramhetsindikator på 6,1.

Undervisning

I undervisningsnæringa mangler det totalt 950 personer. Undervisningsnæringa er den næringa hvor mangelen på arbeidskraft er minst sett i forhold til sysselsettingsnivået, og har en stramhetsindikator på 0,5. I årets undersøkelse er mangelen på førskolelærere estimert til 350, mens mangelen på grunnskolelærere er estimert til 250 personer.

Resultatene fra bedriftsundersøkelsene viser at undervisningsinstitusjonene stort sett lykkes i å rekruttere nok personell til å fylle sysselsettingsbehovet. Undersøkelsen gjennomføres imidlertid i en periode (fra 1. februar til 10. mars) der få skoler har behov for å rekruttere. Dette kan bidra til for lave anslag på mangelen på arbeidskraft. I bedriftsundersøkelsen problematiserer vi heller ikke i hvilken grad barnehagene og skolene ansetter ufaglært arbeidskraft. Barnehagene vil ofte ansette barnehageassistenter dersom de ikke får førskolelærere, og vil dermed gjerne svare nei på om de har så alvorlige rekrutteringsproblemer at de har færre ansatte enn de ellers ville hatt. Disse forholdene gjør at resultatene for undervisningsnæringa ikke er helt sammenlignbare med resultatene for de andre næringene.

Helse- og sosialtjenester

I helse- og sosialtjenester er det totalt estimert en mangel på 6 100 personer. Sett i forhold til hvor mange som er sysselsatt i denne næringa, er dette en lav mangel. Det er størst mangel på sykepleiere (1 400) og omsorgsarbeidere og hjelpepleiere (1 150), men sett i forhold til antall sysselsatte er arbeidsmarkedet strammest for psykologer.

Tabell 4.
Estimert mangel på arbeidskraft fordelt på næringer.

	Mangel på arbeidskraft i antall personer	Navs stramhets-indikator	Prosentvis andel bedrifter med alvorlige rekrutteringsproblemer
Jordbruk, skogbruk og fiske	1 800	5,6	12
Bergverksdrift og utvinning	300	1,1	10
Industrien totalt	3 800	1,6	11
Nærings- og nytelsr	300	0,6	6
Tekstil- og lærvarer	-	1,1	8
Trevarer	300	1,9	12
Treforedling og grafisk produksjon	100	0,8	6
Petroleum og kjemisk produksjon	-	0,2	4
Produksjon av annen industri	300	1,5	11
Produksjon av metallvarer	500	1,5	13
Produksjon av maskiner og utstyr	2 200	3,2	20
Produksjon av elektriske og optiske produkter	100	0,7	9
Elektrisitet, vann og renovasjon	200	0,6	6
Bygge- og anleggsvirksomhet	10 300	5,8	20
Varehandel, motorvognreparasjoner	5 900	1,7	6
Transport og lagring	3 600	2,6	10
Overnattings- og serveringsvirksomhet	1 900	2,3	11
Informasjon og kommunikasjon	1 800	2,3	14
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	500	1,1	9
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	11 300	4,1	15
Offentlig forvaltning	1 300	0,9	7
Undervisning	1 000	0,5	8
Helse- og sosialtjeneste	6 100	1,2	8
Personlig tjenesteyting	1 500	2,1	10
I alt	51 300	2,0	11

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Tabell 5.
Estimert mangel på arbeidskraft fordelt på næringer og regioner.

	Østfold, Vestfold og Telemark	Oslo og Akershus	Hedmark, Oppland og Buskerud	Agderfylkene og Rogaland	Hordaland, Sogn og Fj, Møre og Rø	Trøndelag	Nord-Norge	Hele landet
Jordbruk, skogbruk og fiske	150	150	200	500	400	150	300	1 850
Bergverksdrift og utvinning	-	50	-	200	50	-	50	300
Industrien totalt	300	350	250	1 250	950	250	450	3 850
Nærings- og nytelsemidler	-	50	-	50	50	50	100	300
Tekstil- og lærvarer	-	-	-	-	-	-	-	50
Trevarer	-	50	50	50	50	50	50	250
Treforedling og grafisk produksjon	-	50	-	-	-	-	-	100
Petroleum og kjemisk produksjon	-	-	-	-	-	-	-	50
Produksjon av annen industri	50	50	50	50	100	50	50	300
Produksjon av metallvarer	50	50	50	150	150	50	50	500
Produksjon av maskiner og utstyr	150	150	100	950	600	50	200	2 200
Produksjon av elektriske og optiske produkter	-	-	-	-	-	-	-	100
Elektrisitet, vann og renovasjon	-	-	-	-	50	-	-	150
Bygge- og anleggsvirksomhet	850	2 200	1 100	1 450	2 250	850	1 650	10 300
Varehandel, motorvognreparasjoner	400	1 350	550	1 000	1 000	550	1 200	5 950
Transport og lagring	250	750	250	750	850	250	550	3 650
Overnattings- og serveringsvirksomhet	150	350	150	400	350	150	250	1 850
Informasjon og kommunikasjon	150	650	100	350	250	150	150	1 800
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	50	100	50	100	150	50	50	500
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	1 050	3 150	1 050	1 750	1 900	1 450	950	11 350
Offentlig forvaltning	100	200	100	200	250	150	250	1 250
Undervisning	100	150	100	200	200	50	200	950
Helse- og sosialtjeneste	1 100	750	450	950	1 150	350	1 350	6 100
Personlig tjenesteyting	100	350	100	300	300	100	200	1 500
I alt	4 700	10 600	4 500	9 400	10 100	4 500	7 600	51 300

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Tabell 6.

Stramhetsindikatoren. Resultatene fordelt på næringer og regioner.

	Østfold, Vestfold og Telemark	Oslo og Akershus	Hedmark, Oppland og Buskerud	Agderfylkene og Rogaland	Hordaland, Sogn og Fj, Møre og Rd	Trøndelag	Nord-Norge	Hele landet
Jordbruk, skogbruk og fiske	3,8	6,2	3,5	7,6	6,3	4,0	7,5	5,6
Bergverksdrift og utvinning	0,8	0,9	1,1	1,1	0,5	0,6	4,0	1,1
Industrien totalt	0,8	1,2	0,8	2,7	1,7	1,3	2,8	1,6
Nærings- og nytelsemidler	0,1	0,3	0,4	1,0	0,4	0,6	1,4	0,6
Tekstil- og lærvarer	0,3	1,6	0,8	1,2	0,9	0,8	3,1	1,1
Trevarer	1,2	3,5	1,2	1,5	2,4	2,6	3,8	1,9
Treforedling og grafisk produksjon	0,2	1,0	0,5	1,1	3,5	0,5	1,6	0,8
Petroleum og kjemisk produksjon	0,0	0,1	0,3	0,1	0,3	0,8	0,4	0,2
Produksjon av annen industri	1,3	1,4	1,2	1,3	1,4	1,4	3,7	1,5
Produksjon av metallvarer	1,0	2,4	0,5	2,0	1,5	1,4	2,4	1,5
Produksjon av maskiner og utstyr	2,7	2,3	1,3	4,6	2,6	2,3	7,6	3,2
Produksjon av elektriske og optiske produkter	0,3	0,7	0,7	0,8	0,7	1,4	0,2	0,7
Elektrisitet, vann og renovasjon	0,5	0,4	0,5	0,6	0,7	0,6	0,8	0,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,4	5,6	4,7	5,3	7,5	5,2	9,8	5,8
Varehandel, motorvognreparasjoner	0,8	1,2	1,2	2,1	1,9	2,0	4,4	1,7
Transport og lagring	2,2	1,8	2,0	3,8	3,1	2,7	3,8	2,6
Overnattings- og serveringsvirksomhet	1,7	1,5	1,6	3,5	2,8	2,1	3,8	2,3
Informasjon og kommunikasjon	2,9	1,5	1,9	4,5	3,2	2,5	4,4	2,3
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	0,9	0,5	0,8	2,2	1,7	1,0	2,0	1,1
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	3,6	3,0	4,0	5,0	4,9	6,1	5,2	4,1
Offentlig forvaltning	0,7	0,4	0,7	1,3	1,5	1,3	1,4	0,9
Undervisning	0,3	0,4	0,3	0,7	0,6	0,3	0,8	0,5
Helse- og sosialtjeneste	1,6	0,7	0,7	1,4	1,4	0,8	2,5	1,2
Personlig tjenesteyting	1,7	1,4	1,4	3,2	2,8	1,9	4,0	2,1
I alt	1,4	1,7	1,4	2,6	2,3	2,1	3,4	2,0

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

REKRUTTERINGSPROBLEMER FORDELT PÅ YRKER

I bedriftsundersøkelsen har vi bedt bedriftene oppgi innenfor hvilke yrker de har så store rekrutteringsproblemer at de har færre ansatte enn de ellers ville hatt. De er også bedt om å oppgi hvor mange ansatte dette dreier seg om.

Ved hjelp av svarene på dette spørsmålet beregnes mangelen innenfor de enkelte yrkene.

Tabell 7 viser mangel på arbeidskraft innenfor de yrkesgruppene der mangelen på arbeidskraft er størst. Det foreligger ikke beregninger for alle yrkesgrupper. Dette fordi mangelen på arbeidskraft ikke kan estimeres innenfor yrker der det kun er et fåtall bedrifter i utvalget som har oppgitt mangel på arbeidskraft. I de fleste slike tilfeller må

vi forvente at et fåtall observasjoner i utvalget reflekterer markedsforholdene, det vil si at det er lav mangel innenfor yrket. I andre tilfeller vil likevel et fåtall observasjoner kunne summere seg til et betydelig antall personer. Det kan derfor være mangel på arbeidskraft innenfor en yrkesgruppe selv om yrket ikke er oppført i tabell 7.

Tabell 8 viser den relative mangelen på arbeidskraft fordelt på yrkesgrupper. Det absolutte tallet over mangel på arbeidskraft vil ha sammenheng med hvor stor yrkesgruppen er, mens det relative tallet vil ta hensyn til ulik størrelse på yrkesgruppene. Den relative mangelen er presentert i form av en stramhetsindikator (se egen ramme tidligere i artikkelen). Eksempelvis kan en mangel på 600 platearbeidere være like virksomhetskritisk som en mangel på 1 500 snekkere, ettersom arbeidsstyrken for den siste gruppen er langt større. Vi ser derfor også på forholdstallet mellom mangelen på arbeidskraft og antall sysselsatte i yrkene og benevner dette som stramhetsindikatoren.

I spørsmålet som avdekker mangel, bes bedriftene ta stilling til om rekrutteringsproblemene er av en slik art at de har færre ansatte enn de ellers ville hatt. Innenfor enkelte yrker kan det benyttes ufaglært arbeidskraft uten at dette i bedriftsundersøkelsen blir registrert som et alvorlig rekrutteringsproblem. På den annen side vil enkelte arbeidsgivere ønske seg ansatte med kompetanse utover det som er normalt innenfor en yrkesgruppe.

Den enkelte virksomhet rapporterer kun om mangel på arbeidskraft, ikke overskudd av arbeidskraft. Dette betyr at dersom en bedrift mangler 10 snekkere og en annen bedrift har et overskudd på 10 snekkere, så vil summen av dette bli et udekket behov på arbeidskraft på 10 snekkere. Den estimerte mangelen på 51 300 personer representerer derfor et bruttotall på udekket behov for arbeidskraft. I en viss utstrekning blir dette dekket opp av den løpende tilgangen av arbeidskraft over tid.

Noe økning i mangelen på industriarbeidere

Siden i fjor har mangelen på kopper- og blikkslagere økt fra 400 til 850 personer. Det har også vært noe økning i mangelen på platearbeidere. Arbeidsmarkedet er stramt for både kopper- og blikkslagere (24,5 %), platearbeidere (12,5 %) og sveisere (9,8 %).

Økt mangel på byggarbeidere

Mangelen på tømrere, snekkere, elektrikere, bygningsingeniører, murere og malere har økt siden fjorårets bedriftsundersøkelse. Den estimerte mangelen på tømrere har økt fra 850 til 1 900 personer, mens mangelen på snekkere har økt fra 1 000 til 1 550 personer, og mangelen på bygningsingeniører og -teknikere har økt fra 550 til 1 000 personer.

Spesielt for snekkere er arbeidsmarkedet relativt stramt, med en stramhetsindikator på 12,7. Samlet er likevel mangelen på byggarbeidere fortsatt lav i vårens undersøkelse, noe som må sees i sammenheng med at vi nå har en relativt høy arbeidsledighet blant bygge- og anleggsarbeidere.

Økt mangel på sivilingeniører og høgskoleingeniører og -teknikere

Samlet sett er mangelen på både sivilingeniører og høgskoleingeniører og -teknikere høyere enn i fjor, men utviklingen varierer mellom fagområdene.

Det har vært en økning i mangelen på sivilarkitekter og sivilingeniører innen bygg og anlegg, samt i mangelen på bygningsingeniører og -teknikere. Det har også vært en økning i mangelen på sivilingeniører innen elektronikk og telekommunikasjon. For sivilingeniører innen bygg og anlegg er arbeidsmarkedet ganske stramt, med en stramhetsindikator på 10,7 prosent.

Innen geofag, petroleumsteknologi og metallurgi har det vært en nedgang i mangelen på sivilingeniører, mens mangelen på ingeniører og teknikere har økt.

Relativt stor mangel på transportarbeidere

I år som i fjor mangler det flest bil-, drosje- og varebilførere. Mangelen på denne yrkesgruppa er imidlertid nedadgående, fra 5 000 personer i 2008 og 2 250 personer i 2009, til 2 100 personer i 2010. Arbeidsmarkedet er stramt for bil-, drosje- og varebilførere, hvor mangelen utgjør 11,2 prosent av tallet på sysselsatte.

Mangelen på lastebil- og vogntogførere har økt fra 800 til 1 550 personer siden i fjor, og er altså nærmest doblet det siste året. Det er imidlertid et stykke igjen før mangelen er oppe på 2008-nivå, da mangelen på lastebil- og vogntogførere var estimert til 3 450 personer.

Tabell 7:

Estimert mangel på arbeidskraft fordelt på yrker. Sortert etter antall personer som bedriftene mangler.

STYRK	STILLING	2009	2010
8321	Bil-, drosje- og varebilførere	2 250	2 100
5141	Frisører, kosmetologer o.l.	1 600	1 950
7125	Tømrere	850	1 900
7421	Snekkere	1 000	1 550
8323	Lastebil- og vogntogførere	800	1 550
3231	Sykepleiere	1 650	1 400
5122	Kokker	1 250	1 350
7241	Elektrikere, elektronikere o.l.	1 150	1 300
5132	Omsorgsarbeidere og hjelpepleiere	1 050	1 150
5223	Selger (detalj)	1 850	1 100
3433	Revisorer (ikke statsautoriserte) og regnskapsførere	1 050	1 100
2130	Systemutviklere og programmerere	500	1 100
8331	Anleggsmaskinførere	1 200	1 050
3111	Bygningsingeniører og -teknikere	550	1 000
6101	Jordbruksprodusenter	0	950
3412	Forsikringskonsulenter	1 450	900
5224	Selgere (engros)	0	900
3415	Tekniske og kommersielle salgsrepresentanter	0	900
7213	Kopper- og blikkslagere	400	850
7134	Rørleggere og VVS-montører	1 800	800
3116	Ingeniører og teknikere innen olje, bergverk og metallurgi	400	800
7212	Sveisere	1 200	750
3119	Andre ingeniører og teknikere	1 000	750
5123	Hovmestere, servitører og barkeepere	600	750
2142	Sivilingeniører (bygg og anlegg)	450	750
7129	Anleggsgartnere	0	700
3413	Eiendomsmeglere og -forvaltere	0	700
5221	Butikkmedarbeidere o.l.	1 050	650
7214	Platearbeidere	550	650
3475	Idrettsutøvere og -trenere	0	650
3349	Andre yrker innen undervisning og pedagogisk arbeid	500	600
7231	Bilmekanikere	0	600
2511	Statsautoriserte revisorer	0	600
7237	Industrimekanikere	450	500
7121	Murere m.fl.	0	500

STYRK	STILLING	2009	2010
7141	Malere og byggtapetserere	400	450
9132	Rengjøringspersonale i bedrifter o.l.	450	400
2541	Sosial- og siviløkonomer	400	400
4121	Økonomimedarbeidere og revisjonsassistenter	300	400
2221	Leger	300	400
5131	Barne- og ungdomsarbeidere o.l.	200	400
7142	Overflatebehandlere og lakkerere	0	400
3120	Dataingeniører og -teknikere	0	400
3320	Førskolelærere	0	350
7412	Bakere og konditorer	0	350
3114	Maskiningeniører og -teknikere	350	250
2545	Psykologer	300	250
5139	Annet pleie- og omsorgspersonale	300	250
3232	Vernepleiere	250	250
3310	Grunnskolelærere	250	250
2230	Spesialsykepleiere og jordmødre	100	250
2144	Sivilingeniører (elektronikk og telekommunikasjon)	0	250
8322	Buss- og sporvognførere	300	200
3450	Polititjenestemenn	250	200
8213	Maskinarbeidere	200	200
2141	Sivilarkitekter, by- og trafikkplanleggere	0	200
7243	Automatikere, tavlemontører, viklere og transformatorontører	0	200
2147	Sivilingeniører (geofag, petroleumsteknologi, metallurgi o.l.)	400	150
3341	Yrkesfaglærere og faglærere i videregående skole	0	150
2411	Saksbehandlere innen offentlig administrasjon	0	150
3112	Elkraftingeniører og -teknikere	250	100
2149	Andre sivilingeniører og tilsvarende yrker	150	100
2310	Universitets- og høyskolelektorer/-lærere	0	100
9133	Kjøkken- og anretningsassistenter	350	0
7234	Motormekanikere	300	0
2521	Advokater	150	0
4142	Postbud og -sorterere	100	0
2512	Personal- og organisasjonskonsulenter	100	0

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE.

Tabell 8:

Estimert mangel på arbeidskraft fordelt på yrker. I antall personer og stramhetsindikator. Sortert etter stramhetsindikator.

STYRK	STILLING	Mangel på arbeidskraft i antall personer, 2010	Stramhetsindikator
7213	Kopper- og blikkslagere	850	24,5 %
7129	Anleggsgartnere	700	24,3 %
2511	Statsautoriserte revisorer	600	14,8 %
5223	Selger (detalj)	1 100	14,5 %
7421	Snekkere	1 550	12,7 %
7214	Platearbeidere	650	12,5 %
5141	Frisører, kosmetologer o.l.	1 950	11,3 %
8321	Bil-, drosje- og varebilførere	2 100	11,2 %
2142	Sivilingeniører (bygg og anlegg)	750	10,7 %
7212	Sveisere	750	9,8 %
3412	Forsikringskonsulenter	900	9,1 %
7412	Bakere og konditorer	350	8,5 %
7121	Murere m.fl.	500	8,4 %
3119	Andre ingeniører og teknikere	750	8,1 %
3475	Idrettsutøvere og -trenere	650	7,8 %
3111	Bygningsingeniører og -teknikere	1 000	7,1 %
7243	Automatikere, tavlemontører, viklere og transformormontører	200	6,9 %
7141	Malere og byggtapetsere	450	6,8 %
3116	Ingeniører og teknikere innen olje, bergverk og metallurgi	800	6,7 %
7142	Overflatebehandlere og lakkerere	400	6,4 %
8213	Maskinarbeidere	200	6,3 %
8323	Lastebil- og vogntogførere	1 550	5,9 %
8331	Anleggsmaskinførere	1 050	5,8 %
5122	Kokker	1 350	5,3 %
2144	Sivilingeniører (elektronikk og telekommunikasjon)	250	5,0 %
3413	Eiendomsmeglere og -forvaltere	700	4,9 %
7134	Rørleggere og VVS-montører	800	4,5 %
7125	Tømrere	1 900	4,3 %
3349	Andre yrker innen undervisning og pedagogisk arbeid	600	4,0 %
5123	Hovmestere, servitører og barkeepere	750	3,9 %
3415	Tekniske og kommersielle salgsrepresentanter	900	3,9 %
2545	Psykologer	250	3,8 %
2541	Sosial- og siviløkonomer	400	3,8 %
7241	Elektrikere, elektronikere o.l.	1 300	3,7 %
5224	Selgere (engros)	900	3,7 %
7231	Bilmekanikere	600	3,6 %
2411	Saksbehandlere innen offentlig administrasjon	150	3,5 %
2130	Systemutviklere og programmerere	1 100	3,5 %
7237	Industrimekanikere	500	3,0 %
3450	Polititjenestemenn	200	2,9 %
3232	Vernepleiere	250	2,8 %
3114	Maskiningeniører og -teknikere	250	2,6 %
3433	Revisorer (ikke statsautoriserte) og regnskapsførere	1 100	2,5 %
2141	Sivilarkitekter, by- og trafikkplanleggere	200	2,3 %
6101	Jordbruksprodusenter	950	2,3 %
3341	Yrkesfaglærere og faglærere i videregående skole	150	2,2 %
3231	Sykepleiere	1 400	2,2 %
2147	Sivilingeniører (geofag, petroleumsteknologi, metallurgi o.l.)	150	2,0 %
2221	Leger	400	1,9 %
4121	Økonomimedarbeidere og revisjonsassistenter	400	1,9 %
3112	Elkraftingeniører og -teknikere	100	1,7 %
8322	Buss- og sporvognførere	200	1,7 %
5132	Omsorgsarbeidere og hjelpepleiere	1 150	1,4 %
3120	Dataingeniører og -teknikere	400	1,3 %
3320	Førskolelærere	350	1,2 %
2149	Andre sivilingeniører og tilsvarende yrker	100	1,1 %
2230	Spesialsykepleiere og jordmødre	250	1,0 %
9132	Rengjøringspersonale i bedrifter o.l.	400	0,7 %
2310	Universitets- og høyskolelektorer/-lærere	100	0,5 %
5131	Barne- og ungdomsarbeidere o.l.	400	0,5 %
5139	Annet pleie- og omsorgspersonale	250	0,4 %
5221	Butikkmedarbeidere o.l.	650	0,4 %
3310	Grunnskolelærere	250	0,3 %

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE.

Metodisk vedlegg

I bedriftsundersøkelsen trekkes et utvalg av bedrifter fra Bedrifts- og foretaksregisteret (Enhetsregisteret). Utvalget trekkes tilfeldig, men alle bedrifter med mer enn 400 ansatte er med i utvalget. I tillegg er alle bedrifter med mer enn 100 ansatte i næringene offentlig forvaltning, undervisning, helse- og sosialtjenester og personlig tjenesteyting med i utvalget. Dette fordi dette ofte er bedrifter som skiller seg fra andre, som for eksempel sykehus, når det gjelder hvilke yrker de etterspør.

Størrelsen på utvalget er bestemt slik at det skal sikres representativitet på alle næringer (2-sifret NACE) innenfor hvert fylke. Dette innebærer stor variasjon i antall bedrifter mellom de ulike næringene. Det trekkes et utvalg som med 90 prosent sannsynlighet skal fastslå et punkt-estimat som ligger innenfor et konfidensintervall på 10 prosent for et ja/nei-spørsmål.

Det stilles i alt fem spørsmål i undersøkelsen. De uttrukne bedriftene blir bedt om å svare, enten postalt, ved bedriftsbesøk, eller telefonisk. Den vanligste innsamlingsmetoden er postale henvendelser. Spørsmålene i undersøkelsen gir anslag på bedriftenes sysselsettingsforventninger for det kommende året, og om bedriften har rekrutteringsproblemer innenfor spesifikke yrker.

I de tilfellene der resultatene på landsbasis skal presenteres i form av andeler, og ikke absoluttverdier, vektes resultatene. Et eksempel på en slik problemstilling er kartlegging av andel bedrifter som forventer sysselsetningsvekst i det kommende år. Ettersom næringene varierer i størrelse er det nødvendig å tildele de store næringene mer vekt enn de små. Vektingen konstrueres ut fra forholdet mellom antall bedrifter i næringen og antall bedrifter totalt. Dersom resultatene presenteres på fylkesnivå vektes ikke resultatene. Ettersom utvalget er overrepresentert av store bedrifter må resultatene innenfor hver næring og hvert fylke vektes også i forhold til andelen små og store bedrifter i populasjonen.

Mangel på arbeidskraft estimeres ved hjelp av en modell som tar hensyn til bedriftenes geografiske kjennetegn, næringsvise kjennetegn, antall ansatte og observert mangel. Resultatet brukes til å predikere mangelen på arbeidskraft i de bedriftene som ikke ble tatt inn i utvalget.

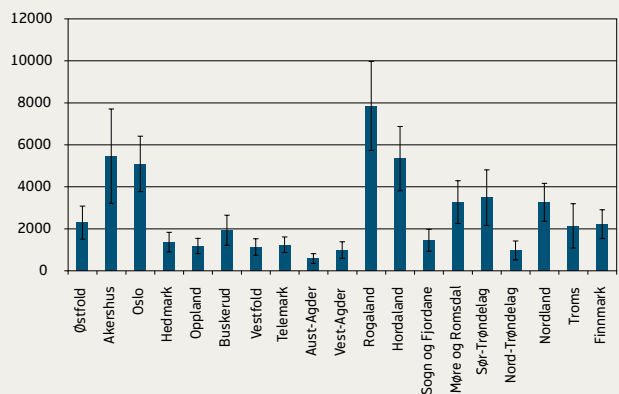
Det vil knytte seg usikkerhet til disse estimatene. Jo mer detaljert kjennetegn det søkes på, dess større er usikkerheten knyttet til estimatet. For eksempel er det større usikkerhet knyttet til estimatene for mangel i Finnmark enn det vil være for hele landet. Dette fordi det her er færre bedrifter, og estimatet blir dermed mer følsomt dersom en bedrift oppgir svært høy mangel i forhold til de andre.

NAV har beregnet konfidensintervall for estimert

mangel på arbeidskraft. Den faktiske mangel vil med 95 prosent sannsynlighet ligge innenfor de respektive konfidensintervallene som er presentert i figurene. Nederste mulige grense for et konfidensintervall kan ikke være lavere enn observert mangel i utvalget.

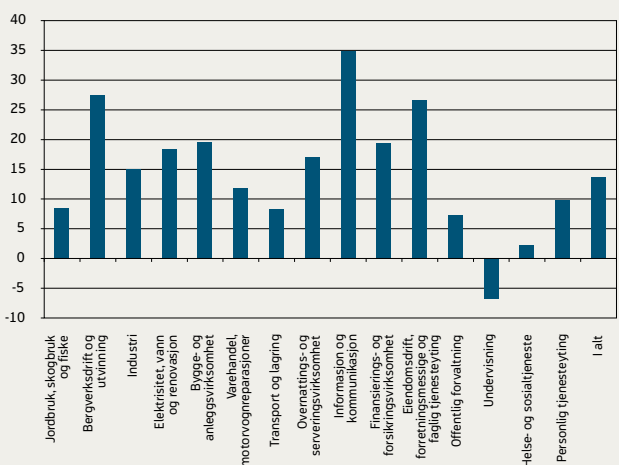
Arbeids- og velferdsdirektoratet kan kontaktes dersom det ønskes mer utdypende informasjon om estimering av mangel på arbeidskraft og beregning av konfidensintervaller.

Figur 1:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Regionale resultater.

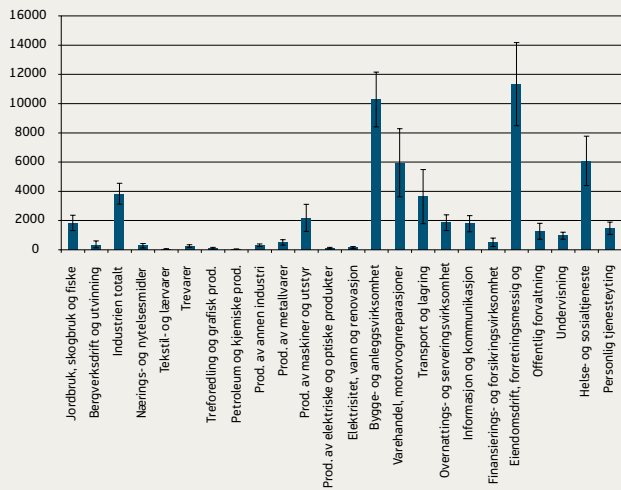
KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Figur 2:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Næringsvise resultater for hele landet.

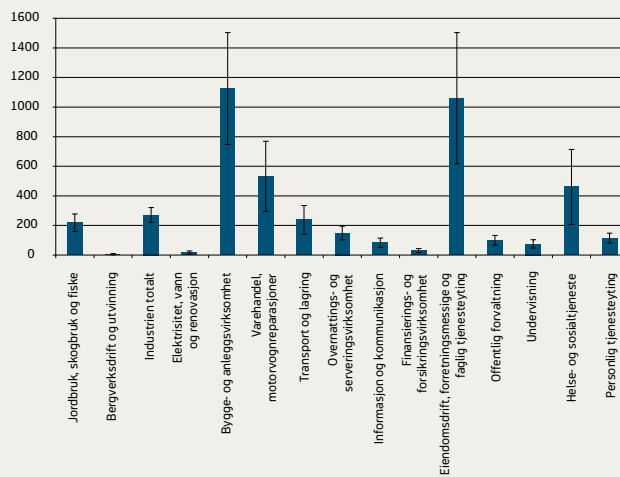
KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Figur 3:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Næringsvise resultater for Østfold, Vestfold og Telemark.

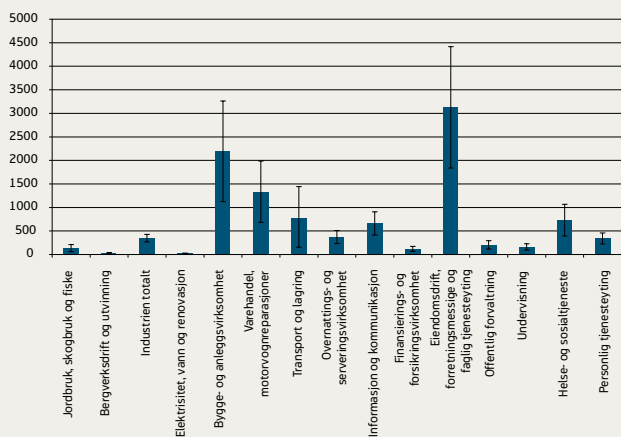
KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Figur 5:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Næringsvise resultater for Hedmark, Oppland og Buskerud.

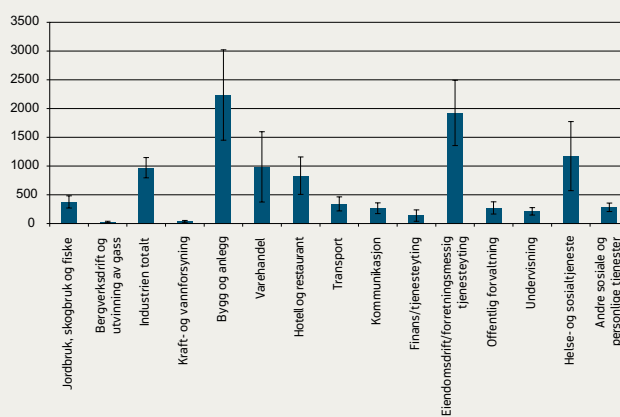
KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Figur 4:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Næringsvise resultater for Oslo og Akershus.

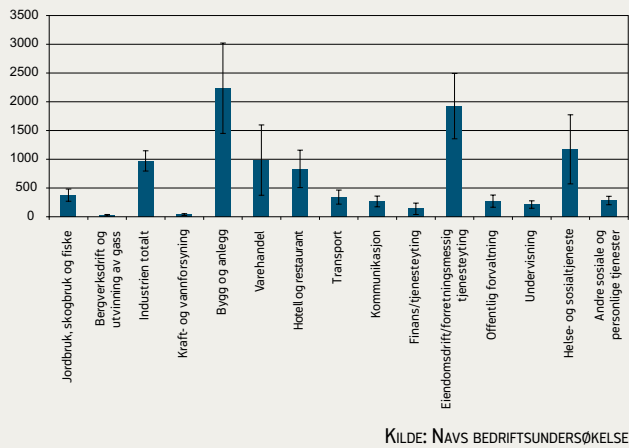
KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Figur 6:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Næringsvise resultater for Agder-fylkene og Rogaland.

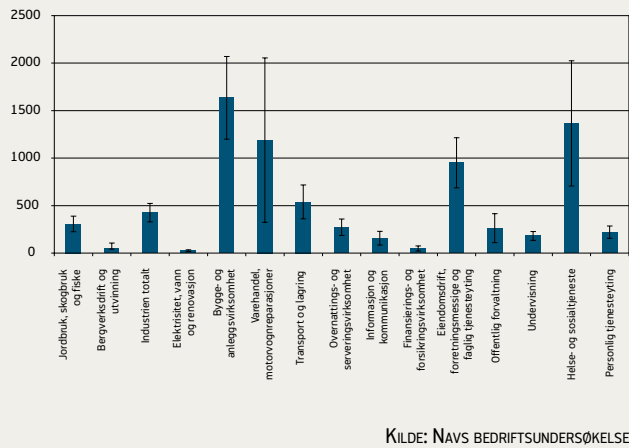

KILDE: NAVS BEDRIFTSUNDERSØKELSE

Figur 7:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Næringsvise resultater for Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.

Figur 9:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Næringsvise resultater for Nord-Norge.

Figur 8:
Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller. Næringsvise resultater for Trøndelagsfylkene.

